

HƯỚNG DẪN
Tuyên truyền kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động
(01/5/1886 – 01/5/2026)

Căn cứ Nghị định số 145/2013/NĐ-CP ngày 29/10/2013 của Chính phủ về Quy định tổ chức ngày kỷ niệm; nghi thức trao tặng, đón nhận hình thức khen thưởng, danh hiệu thi đua; nghi lễ đối ngoại và đón, tiếp khách nước ngoài, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương hướng dẫn tuyên truyền kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động (01/5/1886 – 01/5/2026), như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Tuyên truyền sâu rộng làm cho cán bộ, đảng viên, công nhân, viên chức, người lao động và các tầng lớp Nhân dân nhận thức đầy đủ, sâu sắc về ý nghĩa lịch sử, giá trị và tinh thần bất diệt của Ngày Quốc tế Lao động (1/5), quá trình xây dựng và trưởng thành của giai cấp công nhân, tổ chức Công đoàn Việt Nam; qua đó, góp phần củng cố niềm tin và khơi dậy niềm tự hào, trách nhiệm của mỗi tổ chức, cá nhân đối với sự phát triển của đất nước

2. Thông qua công tác tuyên truyền khẳng định sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với giai cấp công nhân và người lao động; cổ vũ, động viên đội ngũ công nhân, viên chức, người lao động phát huy bản lĩnh chính trị, tinh thần đoàn kết, ý thức trách nhiệm, năng lực sáng tạo trong lao động, sản xuất; tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế – xã hội của đất nước, nhất là các mục tiêu, nhiệm vụ theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng.

3. Công tác tuyên truyền kỷ niệm thực hiện đúng chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, cấp ủy đảng, chính quyền các cấp bảo đảm trang trọng, thiết thực, hiệu quả, gắn với kỷ niệm 51 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2026), 72 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (07/5/1954 – 07/5/2026), 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5/1890 - 19/5/2026) và các chương trình lớn như Tháng Công nhân và Tháng hành động vì An toàn, vệ sinh lao động, tạo khí thế thi đua sôi nổi trong toàn xã hội.

II. NỘI DUNG TUYÊN TRUYỀN

- Tuyên truyền về lịch sử ra đời, ý nghĩa và giá trị của Ngày Quốc tế Lao động (1/5) - ngày đoàn kết, đấu tranh vì quyền lợi của giai cấp công nhân và người lao động trên toàn thế giới; khẳng định tinh thần đoàn kết quốc tế vì hòa bình, tiến

bộ xã hội và công bằng. Đồng thời, tuyên truyền về lịch sử Ngày Quốc tế Lao động ở Việt Nam, các dấu mốc quan trọng của phong trào công nhân Việt Nam; nhấn mạnh ý nghĩa việc Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 56 ngày 29/4/1946 cho người lao động được nghỉ làm việc có hưởng lương nhân dịp Ngày Quốc tế Lao động và nội dung bài phát biểu của Người tại Lễ mít tinh 1/5/1946, thể hiện sự quan tâm của Đảng và Nhà nước đối với giai cấp công nhân.

- Tuyên truyền quá trình ra đời, xây dựng và trưởng thành của giai cấp công nhân Việt Nam và tổ chức Công đoàn qua các thời kỳ lịch sử; khẳng định vai trò, vị trí, những đóng góp của giai cấp công nhân Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam là lực lượng nòng cốt trong khối liên minh công nhân – nông dân – trí thức, tiên phong trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nhất là trong công cuộc đổi mới đất nước 40 năm qua.

- Tuyên truyền, quán triệt sâu sắc các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam trong thời kỳ mới; làm rõ mục tiêu xây dựng giai cấp công nhân lớn mạnh, hiện đại, có trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cao, bản lĩnh chính trị vững vàng, đáp ứng yêu cầu phát triển và hội nhập quốc tế. Khẳng định sự quan tâm của Đảng, Nhà nước thông qua việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách về lao động, công đoàn, an sinh xã hội, đào tạo nghề và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Làm rõ vị trí, chức năng, nhiệm vụ của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và hệ thống Công đoàn trong đại diện, chăm lo, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động. Nhấn mạnh trách nhiệm của các cấp ủy, chính quyền, tổ chức chính trị – xã hội, doanh nghiệp và toàn xã hội trong xây dựng giai cấp công nhân; tạo môi trường làm việc an toàn, văn minh, bảo đảm quyền lợi người lao động; phát huy tinh thần đoàn kết, kỷ luật, tác phong công nghiệp.

- Thông tin, tuyên truyền các hoạt động kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động diễn ra trên cả nước, như: Lễ kỷ niệm, Tháng Công nhân, các hoạt động chăm lo đời sống Nhân dân; cổ vũ các phong trào thi đua yêu nước trong công nhân, viên chức, người lao động như “Lao động giỏi, lao động sáng tạo”, “Năng suất cao - chất lượng tốt - an toàn lao động”...

- Chủ động bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc lợi dụng vấn đề lao động, việc làm để kích động, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG KỶ NIỆM

1. Tổ chức Lễ kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động (01/5/1886 - 01/5/2026) kết hợp tuyên dương chủ tịch công đoàn cơ sở xuất sắc tiêu biểu trong công tác đối thoại và thương lượng tập thể: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan thực hiện.

2. Phát động “Tháng Công nhân 2026 – Tháng hành động về An toàn, vệ sinh lao động năm 2026”, các phong trào thi đua trong doanh nghiệp và đơn vị sự nghiệp: Bộ Nội vụ chủ trì, phối hợp với Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam các cơ quan, đơn vị liên quan thực hiện.

3. Tổ chức các hoạt động chăm lo phúc lợi cho đoàn viên, công nhân lao động: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan thực hiện.

4. Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và địa phương tổ chức các hoạt động kỷ niệm bằng nhiều hình thức phù hợp như: hội thảo, tọa đàm, triển lãm, văn hóa – thể thao, hội nghị gặp mặt, biểu dương và nhân rộng các điển hình tiên tiến, sáng kiến cải tiến kỹ thuật, các tập thể, cá nhân tiêu biểu trong lao động sản xuất, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

5. Tổ chức các hoạt động thông tin, tuyên truyền bằng các hình thức sinh động, đa dạng hướng đến Nhân dân và người lao động.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương

- Xây dựng kế hoạch tổ chức hiệu quả các hoạt động hưởng ứng kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động nêu tại mục III của Hướng dẫn bảo đảm thiết thực, hiệu quả, phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương, đơn vị (lưu ý: các địa phương không tổ chức Lễ kỷ niệm).

- Chỉ đạo đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền các nội dung nêu tại mục II của Hướng dẫn trên báo chí, cổng/trang thông tin điện tử, các phương tiện thông tin đại chúng và hệ thống thông tin cơ sở; phát huy hiệu quả đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên và các ấn phẩm tuyên truyền nhằm lan tỏa sâu rộng ý nghĩa Ngày Quốc tế Lao động, truyền thống của giai cấp công nhân và tổ chức Công đoàn Việt Nam.

- Chỉ đạo tổ chức tốt các hoạt động hưởng ứng Tháng Công nhân và Tháng hành động về An toàn, vệ sinh lao động; đẩy mạnh các phong trào thi đua lao động sản xuất, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật trong công nhân, viên chức, người lao động; biểu dương, nhân rộng các tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến.

- Chỉ đạo đẩy mạnh thực hiện các nhiệm vụ chính trị của địa phương; triển khai có hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội gắn với quốc phòng, an ninh; tăng cường nắm bắt tình hình tư tưởng, đời sống, việc làm của công nhân, viên chức, người lao động; quan tâm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần, bảo đảm an sinh xã hội, cải thiện điều kiện làm việc cho người lao động, nhất là tại các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu kinh tế và các ngành nghề đặc thù.

- Chỉ đạo, hướng dẫn các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội triển khai hiệu quả đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên và Nhân dân về ý nghĩa lịch sử của Ngày Quốc tế Lao động; gắn công tác tuyên truyền, giáo dục truyền thống với các hoạt động văn hóa, thể thao, giao lưu, gặp gỡ, đối thoại giữa lãnh đạo địa phương với công nhân, người lao động.

- Chủ động đấu tranh, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch lợi dụng vấn đề lao động, việc làm và quyền lợi của công nhân để xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước, gây chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

2. Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và các địa phương, đơn vị được giao chủ trì tổ chức các hoạt động tại mục III của Hướng dẫn chủ động, phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan xây dựng Kế hoạch triển khai đối với từng hoạt động; đồng thời lưu ý thực hiện tốt một số nội dung sau:

2.1. Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương: Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan chỉ đạo, định hướng và hướng dẫn công tác tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động.

2.2. Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan tổ chức trang trọng, thiết thực, tuyệt đối an toàn Lễ kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động.

- Tổ chức thăm hỏi, động viên, tặng quà, chăm lo cho công nhân, người lao động và triển khai các hoạt động khác mang ý nghĩa thiết thực, hướng đến Nhân dân.

2.3. Bộ Nội vụ: Chủ trì, phối hợp với Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và các cơ quan liên quan phát động “Tháng Công nhân 2026 - Tháng hành động về An toàn, vệ sinh lao động năm 2026”, đồng thời triển khai các phong trào thi đua trong doanh nghiệp và đơn vị sự nghiệp.

3. Hội Nhà báo Việt Nam, các hội văn học, nghệ thuật chuyên ngành động viên văn nghệ sĩ, phóng viên, nhà báo bám sát thực tiễn lao động sản xuất, phong trào công nhân để sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về đề tài người lao động và giai cấp công nhân trong thời kỳ mới.

4. Các cơ quan báo chí Trung ương, bộ, ngành và các tỉnh, thành phố

- Các cơ quan thông tấn, báo chí ở Trung ương và địa phương bám sát nội dung của Hướng dẫn chủ động phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng kế hoạch, chương trình tuyên truyền kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, kết hợp giữa các loại hình báo chí truyền thống và nền tảng số.

- Đài Truyền hình Việt Nam và Đài Tiếng nói Việt Nam xây dựng các chương trình chuyên đề, phóng sự, tọa đàm, giao lưu nhân chứng lịch sử, điển hình tiên tiến trong công nhân, viên chức, người lao động; phản ánh các hoạt động kỷ niệm diễn ra trên cả nước.

5. Ban Tuyên giáo và Dân vận các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

- Tham mưu cấp ủy tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm 140 năm Ngày Quốc tế Lao động phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương, đơn vị.

- Chỉ đạo các cơ quan báo chí, phát thanh - truyền hình địa phương xây dựng, phát sóng các chương trình, phóng sự, chuyên mục tuyên truyền về lịch sử, ý nghĩa của Ngày Quốc tế Lao động, truyền thống của giai cấp công nhân và những đóng góp của công nhân, người lao động đối với sự phát triển của đơn vị, địa phương.

- Theo dõi, đôn đốc, kiểm tra công tác tuyên truyền và cổ động trực quan tại địa phương, đơn vị bảo đảm thiết thực, hiệu quả, góp phần lan tỏa ý nghĩa của sự kiện trong toàn xã hội.

V. MỘT SỐ KHẨU HIỆU TUYÊN TRUYỀN

1. Tinh thần Chiến thắng 30/4 và Quốc tế lao động 1/5 bất diệt!
2. Nhiệt liệt chào mừng 140 năm Ngày Quốc tế Lao động (01/5/1886 - 01/5/2026)!
3. Nhiệt liệt hưởng ứng Tháng Công nhân, Tháng hành động về An toàn, vệ sinh lao động năm 2026!
4. Xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam hiện đại, lớn mạnh, thực sự là giai cấp lãnh đạo sự nghiệp cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản Việt Nam!
5. Xây dựng Công đoàn Việt Nam vững mạnh và xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam hiện đại, lớn mạnh, đáp ứng yêu cầu của tình hình mới là trách nhiệm của Đảng, hệ thống chính trị và toàn xã hội!
6. Chăm lo đời sống người lao động là nền tảng của tiến bộ và công bằng xã hội!
7. Lao động là vinh quang – sáng tạo là sức mạnh phát triển!
8. Chung tay xây dựng môi trường làm việc văn minh, hiện đại, nhân văn!
9. Mỗi người dân là một chiến sĩ trên mặt trận lao động sản xuất!
10. Mỗi người dân góp sức bằng lao động, cùng xây dựng đất nước giàu mạnh!
11. Sức mạnh của Nhân dân và khối đại đoàn kết toàn dân tộc là nhân tố quyết định thành bại của sự nghiệp cách mạng!
12. Tận tâm, tận lực, tận hiến vì Đảng, vì đất nước, vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc của Nhân dân!

13. Tất cả vì một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phần vinh, văn minh, hạnh phúc!

14. Sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương Bác Hồ vĩ đại!

15. Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh muôn năm!

16. Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam muôn năm!

17. Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta!

18. Vinh quang mãi mãi thuộc về Nhân dân!

Pw

Nơi nhận:

- Đ/c Thường trực Ban Bí thư (để b/c),
- Đ/c Trưởng Ban (để b/c),
- Đ/c PTB phụ trách,
- Các ban đảng Trung ương,
- Các Văn phòng: Trung ương Đảng, Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ,
- Các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc TW,
- Các bộ và cơ quan ngang bộ,
- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể Trung ương,
- Ban tuyên giáo và dân vận các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc TW,
- Ban Chỉ đạo 35 các cấp, các ngành,
- Các báo, đài Trung ương,
- Các vụ, đơn vị,
- Văn phòng Ban,
- Vụ Tuyên truyền,
- Lưu HCTĐKT.

**K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Đinh Thị Mai

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
KỶ NIỆM 140 NĂM NGÀY QUỐC TẾ LAO ĐỘNG
(01/5/1886-01/5/2026)

I. LỊCH SỬ, Ý NGHĨA NGÀY QUỐC TẾ LAO ĐỘNG (01/5) VÀ CÁC HOẠT ĐỘNG HƯỞNG ỨNG TẠI VIỆT NAM

1. Lịch sử và ý nghĩa Ngày Quốc tế Lao động (01/5)

Từ nửa cuối thế kỷ XIX, chủ nghĩa tư bản chuyển mạnh sang giai đoạn phát triển cao hơn - giai đoạn độc quyền, gắn liền với sự tập trung sản xuất và tư bản ở quy mô lớn. Cuộc cách mạng công nghiệp tiếp tục thúc đẩy lực lượng sản xuất phát triển nhanh chóng, làm cho nền đại công nghiệp ở các nước tư bản chủ yếu như Anh, Pháp, Đức, Mỹ... đạt trình độ cao, với sự ra đời của các tổ chức độc quyền chi phối nhiều ngành kinh tế. Tuy nhiên, cùng với những bước tiến của nền kinh tế tư bản, giai cấp tư sản tăng cường bóc lột và bản cứng hóa công nhân lao động; mâu thuẫn giai cấp ngày càng sâu sắc, dẫn đến nhiều cuộc đấu tranh giữa giai cấp vô sản với giai cấp tư sản diễn ra với quy mô ngày càng lớn.

Trong các phong trào ấy, vấn đề thời gian lao động trở thành yêu sách trung tâm. Ngay sau khi thành lập Quốc tế I năm 1864, C.Mác coi việc rút ngắn thời gian lao động là một nhiệm vụ đấu tranh của giai cấp vô sản. Tại Đại hội lần thứ nhất của Quốc tế I họp tại Gieneve (Thụy Sĩ) tháng 9/1866, vấn đề đấu tranh đòi ngày làm việc 08 giờ được coi là nhiệm vụ quan trọng.

Nước Mỹ, từ một quốc gia có nền kinh tế lạc hậu, phụ thuộc vào châu Âu, đã mở rộng sản xuất, nhanh chóng phát triển trở thành nước công nghiệp hàng đầu thế giới. Thành phố Chi-ca-gô trở thành trung tâm thương nghiệp của Mỹ. Các guồng máy chạy hết công suất suốt ngày đêm, hàng vạn công nhân bị bắt buộc làm việc mỗi ngày từ 14 - 18 giờ; phụ nữ và trẻ em cũng phải lao động nặng nhọc với mức lương thấp và hầu như không có ngày nghỉ.

Hưởng ứng lời kêu gọi của “Liên đoàn Lao động Mỹ”, ngày 01/5/1886, khoảng 40.000 công nhân tại thành phố Chi-ca-gô tiến hành bãi công, tổ chức mít tinh và biểu tình với khẩu hiệu: “Từ hôm nay không người thợ nào làm việc quá 8 giờ một ngày! Phải thực hiện 8 giờ làm việc, 8 giờ nghỉ ngơi, 8 giờ vui chơi!”.

Cuộc đấu tranh vì mục tiêu dân sinh, dân chủ và tiến bộ xã hội bị đàn áp dã man, nhưng đã tạo được sự hưởng ứng mạnh mẽ của công nhân khắp nước Mỹ và nhiều quốc gia trên thế giới. Khẩu hiệu “Ngày làm việc 8 giờ” trở thành tiếng nói chung của công nhân lao động toàn cầu, buộc chính phủ nhiều nước phải ban hành luật quy định ngày làm việc 8 giờ.

Ghi nhận những thành quả của phong trào công nhân, tại Đại hội thành lập Quốc tế thứ II ngày 14/7/1889, các đại biểu đã thông qua nghị quyết lấy ngày 01/5 làm ngày đoàn kết đấu tranh của công nhân toàn thế giới.

Thực hiện nghị quyết này, ngày 01/5/1890 lần đầu tiên Ngày Quốc tế Lao động được kỷ niệm với quy mô quốc tế. Công nhân tại nhiều nước như Mỹ, Canada, Pháp, Đức, Áo, Đan Mạch, Bỉ, Thụy Điển, Hà Lan, Ý... tổ chức bãi công, mít tinh, biểu tình với khẩu hiệu “Ngày làm việc 8 giờ”, “Vô sản tất cả các nước đoàn kết lại”.

Phong trào đấu tranh đòi ngày làm việc 8 giờ lan rộng và có sức sống mạnh mẽ, trở thành biểu tượng của cuộc đấu tranh vì quyền lợi chính đáng của người lao động và sự tiến bộ của xã hội.

2. Ngày Quốc tế Lao động (01/5) ở Việt Nam

Từ những năm đầu thế kỷ XX, thông qua hoạt động của Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, chủ nghĩa Mác - Lênin và kinh nghiệm của phong trào công nhân quốc tế được truyền bá vào Việt Nam; cùng với đó, tinh thần của Ngày Quốc tế Lao động (01/5) đã góp phần nâng cao nhận thức giai cấp, khơi dậy tinh thần đoàn kết và định hướng mục tiêu đấu tranh vì tiến bộ xã hội trong công nhân Việt Nam.

Ngày 01/5/1925, công nhân Chợ Lớn, công nhân đường sắt Dĩ An và công nhân Đà Nẵng biểu tình bày tỏ ý chí bảo vệ Liên bang Xô viết. Tháng 8/1925, công nhân Nhà máy Ba Son (Sài Gòn) bãi công đòi tăng lương và ủng hộ phong trào đấu tranh của công nhân Thượng Hải (Trung Quốc). Những cuộc đấu tranh đầu tiên ấy đánh dấu sự kết hợp giữa chủ nghĩa yêu nước với chủ nghĩa quốc tế vô sản, là bước chuyển quan trọng của phong trào công nhân Việt Nam từ tự phát sang tự giác.

Sự ra đời của Công hội đỏ Bắc Kỳ (28/7/1929) - tổ chức tiền thân của Công đoàn Việt Nam và sự thành lập của Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930) đã đánh dấu bước phát triển quan trọng của phong trào công nhân Việt Nam. Từ đây, giai cấp công nhân Việt Nam từng bước hình thành lực lượng có tổ chức, có mục tiêu đấu tranh rõ ràng và đặt dưới sự lãnh đạo của chính đảng cách mạng của giai cấp mình.

Phong trào đấu tranh ngày 01/5/1930 mở đầu cao trào cách mạng 1930 - 1931, công nhân cùng với nông dân tổ chức mít tinh, tuần hành, đấu tranh đòi quyền lợi kinh tế và chính trị, bày tỏ tình đoàn kết với công nhân thế giới. Tiêu biểu là các cuộc đấu tranh tại Nhà máy xe lửa Trảng Thi, Nhà máy diêm Bến Thủy và cuộc bãi công của 4.000 công nhân Nhà máy sợi Nam Định.

Trong thời kỳ vận động dân chủ (1936 - 1939), Ngày Quốc tế Lao động được tổ chức công khai. Cuộc mít tinh ngày 01/5/1938 tại Đấu xảo Hà Nội với hơn 25.000 người tham gia là cuộc biểu dương lực lượng lớn của nhân dân lao động.

Sau khi đất nước giành được độc lập, ngày 18/02/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 22c quy định ngày 01/5 là một trong những ngày lễ chính thức của nước ta; tiếp đó ký Sắc lệnh số 56 quy định công nhân được nghỉ làm việc có hưởng lương trong ngày Quốc tế Lao động.

Ngày 01/5/1946, lần đầu tiên trong lịch sử nước Việt Nam độc lập, Ngày Quốc tế Lao động được tổ chức mít tinh trọng thể tại Hà Nội với sự tham dự của hàng chục vạn nhân dân lao động.

Từ đó đến nay, Ngày Quốc tế Lao động ở Việt Nam luôn được tổ chức trang trọng và càng có ý nghĩa khi toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta cùng kỷ niệm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước 30/4/1975. Đây là dịp giai cấp công nhân và nhân dân lao động cả nước ôn lại truyền thống đấu tranh chống ngoại xâm, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa và trong giai đoạn mới. Ngày Quốc tế Lao động ở Việt Nam tiếp tục được tổ chức gắn với các hoạt động “Tháng Công nhân”, vừa chăm lo đời sống người lao động, vừa khơi dậy tinh thần thi đua lao động, sáng tạo, đóng góp vào sự phát triển của đất nước. Tinh thần Ngày Quốc tế Lao động 01/5 ở Việt Nam vượt ra khỏi phạm vi bảo vệ quyền lợi trước mắt, trở thành ý thức trách nhiệm với vận mệnh dân tộc. Từ khát vọng “ngày làm việc 8 giờ” đến khát vọng độc lập, thống nhất, giai cấp công nhân vừa đấu tranh cho quyền sống, vừa gánh vác sứ mệnh của đất nước. Vì vậy, ngày Quốc tế Lao động 01/5 không chỉ là ngày đoàn kết của người lao động, mà còn là biểu tượng của ý chí thống nhất và trách nhiệm xây dựng, bảo vệ Tổ quốc.

II. ĐÓNG GÓP CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN VIỆT NAM QUA CÁC THỜI KỲ CÁCH MẠNG

1. Phong trào công nhân trước năm 1930

Năm 1858, thực dân Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam, mở đầu bằng cuộc đổ bộ lên bán đảo Sơn Trà (Đà Nẵng). Từ đây, nước ta dần bị đặt dưới ách thống trị thuộc địa, trở thành nơi tiêu thụ hàng hóa, khai thác tài nguyên, bóc lột nhân công rẻ và là vị trí quân sự quan trọng của Pháp tại Đông Nam Á.

Trong quá trình khai thác thuộc địa ấy, giai cấp công nhân Việt Nam từng bước hình thành và phát triển. Đến năm 1929, số công nhân làm việc trong các doanh nghiệp tư bản Pháp đã vượt 22 vạn người, gồm 5,3 vạn thợ mỏ, 8,6 vạn công nhân công - thương nghiệp và 8,1 vạn công nhân đồn điền. Tuy nhiên, do mới ra đời trong điều kiện bị áp bức nặng nề, các phong trào đấu tranh của công nhân thời kỳ này phần lớn còn phân tán, mang tính tự phát, thiếu tổ chức và đường lối lãnh đạo thống nhất.

Thảm nhून tư tưởng của Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc về tổ chức Công hội, trước yêu cầu phát triển của phong trào công nhân, ngày 28/7/1929, đồng chí Nguyễn Đức Cảnh đã triệu tập Đại hội đại biểu công nhân các tỉnh Bắc Kỳ tại số nhà 15 phố Hàng Nón (Hà Nội), thành lập Tổng Công hội đỏ Bắc Kỳ và được cử làm Hội trưởng lâm thời.

Ngày 03/02/1930, Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc chủ trì Hội nghị hợp nhất các tổ chức cộng sản, thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, mở ra thời kỳ mới của phong trào công nhân Việt Nam - giai cấp công nhân có tổ chức chính trị tiên phong lãnh đạo và phong trào công nhân gắn liền với phong trào cách mạng dân tộc.

2. Đóng góp trong những năm 1930 - 1945

Đầu năm 1929, cuộc khủng hoảng kinh tế của các nước tư bản đã ảnh hưởng trực tiếp đến nước Pháp và các thuộc địa. Chính quyền thực dân trút mọi hậu quả

lên đầu nhân dân Việt Nam, khiến đời sống của giai cấp công nhân vốn đã khó khăn lại càng thêm khốn đốn.

Trước tình hình đó, Công hội đỏ đã lãnh đạo giai cấp công nhân đấu tranh mạnh mẽ trong cao trào cách mạng (1930 - 1931), tiêu biểu là phong trào của công nhân Nhà máy Xe lửa Tràng Thi, Nhà máy cưa và Nhà máy Diêm Bến Thủy vào ngày 01/5/1930, đưa tinh thần Ngày Quốc tế Lao động từ yêu sách kinh tế trở thành phong trào đấu tranh đòi quyền tự do, dân chủ và hòa bình.

Phong trào cách mạng dâng cao đã làm bộ máy chính quyền của đế quốc và phong kiến ở nhiều vùng nông thôn bị tê liệt. Lần đầu tiên trong lịch sử, chính quyền của người lao động - chính quyền Xô viết Nghệ - Tĩnh được hình thành, để lại nhiều bài học quý báu về giành và xây dựng chính quyền cách mạng.

Những năm 1932 - 1935, phong trào cách mạng bị thực dân Pháp đàn áp khốc liệt, nhiều cán bộ Đảng và Công hội đỏ bị bắt giam. Khủng hoảng kinh tế khiến cho tám vạn người thất nghiệp. Tuy nhiên, nhờ sự nhiệt tình cách mạng của giai cấp công nhân, phong trào cách mạng trong cả nước bắt đầu hồi phục.

Từ năm 1936 - 1939, phong trào công nhân phát triển mạnh mẽ với hàng trăm cuộc bãi công đòi tăng lương, giảm giờ làm, cải thiện điều kiện lao động. Tiêu biểu là các cuộc bãi công của công nhân mỏ Hòn Gai, công nhân xe lửa tuyến Vinh - Dĩ An và cuộc biểu dương lực lượng của hơn 25.000 công nhân lao động Hà Nội ngày 01/5/1938.

Khi Chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ (1939), chính quyền thực dân tăng cường đàn áp phong trào cách mạng. Tuy vậy, giai cấp công nhân và các tổ chức công nhân cứu quốc vẫn tiếp tục hoạt động, phát triển lực lượng và chuẩn bị cho tổng khởi nghĩa.

Tháng 5/1945, công nhân ở nhiều nơi đã tham gia đấu tranh chính trị kết hợp đấu tranh vũ trang, chế tạo vũ khí và tham gia khởi nghĩa. Dưới sự lãnh đạo của Trung ương Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, giai cấp công nhân cùng toàn dân làm nên thắng lợi vĩ đại của Cách mạng Tháng Tám năm 1945, khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á.

3. Đóng góp trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 - 1954)

Sau Cách mạng Tháng Tám, đất nước ta vừa xây dựng chính quyền cách mạng, vừa đối mặt với âm mưu xâm lược của thực dân Pháp. Giai cấp công nhân đã tích cực tham gia bảo vệ cơ sở sản xuất, duy trì hoạt động kinh tế và phục vụ kháng chiến.

Hưởng ứng lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến (19/12/1946), công nhân cả nước tích cực tham gia vận chuyển máy móc, xây dựng các cơ sở sản xuất vũ khí và đẩy mạnh phong trào thi đua sản xuất phục vụ chiến đấu.

Sau Chiến thắng Việt Bắc - Thu Đông năm 1947, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp chuyển sang giai đoạn mới, nhiều phong trào thi đua được phát động, như: "Tăng gia sản xuất vũ khí", "Tăng gia sản xuất, tự túc ăn mặc" "Tích

cực chuẩn bị tổng phản công” đã động viên toàn thể công nhân hoàn thành nhiệm vụ, phục vụ chiến đấu. Kết quả, đến năm 1950, công nhân đã sản xuất được trên 350 nghìn nông cụ các loại, 200 máy bơm nước, 40 xe đạp nước cung cấp cho nông nghiệp. Tính đến tháng 11/1950, công nhân lao động vùng tự do đã quyên góp, ủng hộ cho Nhà nước 1.076.000 đồng; ủng hộ nhân dân vùng bị nạn và bộ đội 16.000 bộ quần áo, 6.000 chiếc ba lô, 1.200 áo trấn thủ... Cùng với việc đẩy mạnh phong trào thi đua sản xuất, các hoạt động tăng gia cải thiện đời sống, công tác văn hóa, giáo dục, nâng cao trình độ mọi mặt cho công nhân được quan tâm triển khai tích cực.

Giai đoạn cuối của cuộc kháng chiến, giai cấp công nhân cùng với giai cấp nông dân xây dựng được khối liên minh công nông vững chắc, làm nòng cốt xây dựng và củng cố chính quyền nhân dân, góp phần tích cực vào chiến thắng Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu”, kết thúc vẻ vang 9 năm kháng chiến chống thực dân Pháp đầy hy sinh, gian khổ và anh dũng của dân tộc Việt Nam.

4. Đóng góp trong những năm xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc, chống chiến tranh xâm lược của đế quốc Mỹ (1954 - 1975)

Sau chiến thắng Điện Biên Phủ, Việt Nam tạm thời bị chia thành hai miền, miền Bắc hoàn toàn được giải phóng và bắt tay vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội, miền Nam còn dưới ách thống trị của đế quốc Mỹ.

Ở miền Bắc, công nhân trở thành lực lượng nòng cốt trong công cuộc khôi phục và phát triển sản xuất. Nhiều phong trào thi đua lao động sản xuất, cần kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội với năng suất lao động, hiệu quả công tác, phục vụ và tham gia chiến đấu, quyết tâm giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước được phát động, như “Sóng Duyên Hải”, “Hợp tác xã Thành Công”, “Ba quyết tâm”... đã lan tỏa sâu rộng, xuất hiện nhiều điển hình tiên tiến được Đảng và Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động.

Ở miền Nam, phong trào công nhân hoạt động trong điều kiện vô cùng khó khăn, đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai Ngô Đình Diệm ra sức khủng bố, đàn áp. Các ngành công nghiệp, thủ công nghiệp bị đình đốn, đời sống của công nhân khó khăn. Trước tình hình đó, Đảng đã chỉ đạo các cơ sở trong nội thành, trong các đồn điền phải tìm mọi cách bám đất, bám dân phát triển lực lượng, tổ chức cho công nhân vừa đấu tranh ở đô thị, vừa tập trung sản xuất ở vùng giải phóng phục vụ chiến đấu. Trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968 và Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, công nhân đô thị nổi dậy, phối hợp lực lượng vũ trang, góp phần giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975).

5. Đóng góp trong những năm cả nước thống nhất đi lên Chủ nghĩa xã hội đến nay (1975 đến nay)

Trong giai đoạn 1975 - 1985, Công đoàn Việt Nam được thống nhất (năm 1976) theo Chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, mở ra bước phát triển mới cho phong trào công nhân. Công nhân lao động tích cực tham gia khắc phục hậu quả

chiến tranh, bảo vệ Tổ quốc ở biên giới, đẩy mạnh thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội, đi đầu thực hiện các chương trình kinh tế lớn của Đảng.

Trong thời kỳ đầu đổi mới, công nhân trong các thành phần kinh tế hăng hái thi đua lao động sản xuất, tiết kiệm, góp phần thực hiện nhiều công trình trọng điểm của đất nước, như: thủy điện Hòa Bình, Trị An, mỏ Apatit Lào Cai, dầu khí Vũng Tàu,... tích cực thực hiện nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Bước vào giai đoạn 1996 - 2006, cùng với quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập kinh tế quốc tế. Các phong trào thi đua yêu nước được đẩy mạnh, góp phần nâng cao năng suất lao động, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội; giai cấp công nhân tiếp tục được xây dựng vững mạnh, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Từ năm 2007 đến nay, trước yêu cầu của hội nhập quốc tế, chính sách, pháp luật về lao động ngày càng được xây dựng, hoàn thiện. Các hoạt động chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho công nhân, người lao động ngày càng được đẩy mạnh, nhất là tại các khu công nghiệp, khu chế xuất; các phong trào thi đua yêu nước tiếp tục được triển khai sâu rộng, góp phần xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định, tiến bộ, nâng cao năng suất lao động và phát triển kinh tế - xã hội.

III. VAI TRÒ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Đảng Cộng sản Việt Nam xác định giai cấp công nhân là lực lượng lãnh đạo cách mạng, thông qua đội tiên phong là Đảng Cộng sản, là lực lượng đi đầu trong công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Quan điểm này được khẳng định trong nhiều nghị quyết quan trọng, như Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 28/01/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về *tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*; Nghị quyết số 02-NQ/TW ngày 12/6/2021 của Bộ Chính trị về *đổi mới tổ chức và hoạt động của Công đoàn Việt Nam trong tình hình mới*, và các văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc gần đây, nhất là văn kiện Đại hội XIV của Đảng, tiếp tục khẳng định yêu cầu xây dựng giai cấp công nhân hiện đại, lớn mạnh về cả số lượng và chất lượng, có bản lĩnh chính trị vững vàng, giác ngộ giai cấp, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, giai cấp công nhân Việt Nam đã không ngừng phát triển cả về số lượng và chất lượng; tiếp tục khẳng định là lực lượng xã hội to lớn, giữ vị trí đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội và xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Trên khắp các lĩnh vực, từ công nghiệp, xây dựng, dịch vụ đến nông nghiệp công nghệ cao, người lao động đã và đang ngày đêm cống hiến sức lực, trí tuệ, trực tiếp tạo ra sản phẩm, giá trị gia tăng và đóng góp vào ngân sách quốc gia. Đặc biệt, trong các ngành công nghiệp chế biến, chế tạo và xuất khẩu, đội ngũ công nhân đã góp phần quan trọng giúp Việt Nam từng bước tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu, nâng cao vị thế của nền kinh tế trên trường quốc tế.

Không chỉ dừng lại ở việc tạo ra của cải vật chất, giai cấp công nhân còn là lực lượng tiên phong trong đời mới sáng tạo và ứng dụng khoa học - công nghệ vào sản xuất. Trong bối cảnh chuyên đôi số diễn ra mạnh mẽ, nhiều công nhân đã nhanh chóng thích ứng với môi trường làm việc hiện đại, làm chủ máy móc, thiết bị tiên tiến, góp phần nâng cao năng suất lao động và hiệu quả sản xuất. Những sáng kiến cải tiến kỹ thuật, những giải pháp hợp lý hóa sản xuất xuất phát từ thực tiễn lao động không chỉ giúp doanh nghiệp tiết kiệm chi phí mà còn tạo ra những giá trị bền vững cho nền kinh tế.

Bên cạnh những đóng góp về kinh tế, giai cấp công nhân và lực lượng lao động còn có những đóng góp quan trọng trong xây dựng đời sống xã hội, tham gia các phong trào thi đua yêu nước, hoạt động xã hội, nhân đạo, từ thiện. Tinh thần tương thân tương ái, sẻ chia trong cộng đồng công nhân đã góp phần lan tỏa những giá trị tốt đẹp, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Nhiều công nhân không chỉ giỏi trong lao động sản xuất mà còn tích cực tham gia xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh tại cơ sở, góp phần hình thành tác phong công nghiệp, lối sống văn minh, hiện đại.

Bước vào giai đoạn hiện nay, khi đất nước đang đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng, những đóng góp của giai cấp công nhân càng trở nên rõ nét, toàn diện và có ý nghĩa chiến lược, gắn liền với sự quan tâm, chăm lo ngày càng thiết thực của Đảng và Nhà nước, như: hệ thống chính sách pháp luật về giáo dục, đào tạo nghề, đào tạo lại và bồi dưỡng kỹ năng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực được triển khai tích cực; các quy định về tiền lương, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp, an toàn vệ sinh lao động và các điều kiện bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động ngày càng hoàn thiện, góp phần nâng cao mức sống và bảo đảm an sinh cho công nhân, người lao động. Những chính sách hỗ trợ người lao động trong bối cảnh khó khăn, đặc biệt trong giai đoạn dịch bệnh, đã thể hiện rõ tính nhân văn và sự đồng hành của Nhà nước đối với người lao động. Các chương trình phát triển nhà ở xã hội cho công nhân, các thiết chế công đoàn, các hoạt động chăm lo đời sống văn hóa, tinh thần cho người lao động ngày càng được quan tâm đầu tư. Vai trò của tổ chức công đoàn trong đại diện, bảo vệ quyền lợi và chăm lo cho công nhân không ngừng được củng cố và phát huy. Thông qua các phong trào thi đua lao động giỏi, lao động sáng tạo, công đoàn đã tạo môi trường để công nhân phát huy sáng kiến, nâng cao tay nghề, đồng thời khẳng định vị thế của mình trong doanh nghiệp và xã hội.

Có thể nói, những thành tựu đạt được trong phát triển kinh tế - xã hội của đất nước hôm nay có sự đóng góp rất quan trọng, thậm chí mang tính quyết định của giai cấp công nhân và lực lượng lao động. Trong thời gian tới, với nền tảng đã được xây dựng cùng với sự quan tâm, chăm lo của Đảng và Nhà nước, giai cấp công nhân và lực lượng lao động Việt Nam sẽ tiếp tục phát huy truyền thống, nỗ lực vươn lên, cống hiến và đóng góp ngày càng tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động (01/5) là dịp để ôn lại truyền thống đấu tranh vẻ vang của giai cấp công nhân và người lao động trên toàn thế giới vì mục tiêu hòa bình, tiến bộ xã hội và quyền, lợi ích chính đáng của người lao động; đồng thời, khẳng định vai trò to lớn của giai cấp công nhân Việt Nam trong tiến trình cách mạng của dân tộc dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

BAN TUYÊN GIÁO VÀ DÂN VẬN TRUNG ƯƠNG – TỔNG LĐLĐ VIỆT NAM